

Raads Themabijeenkomst
27 Januari 2026

Vrijheid Verankerd

Inleiding door de Burgemeester

Waarna het woord wordt gegeven aan Robert Edsel, the Monuments Men Foundation for the Preservation of Art

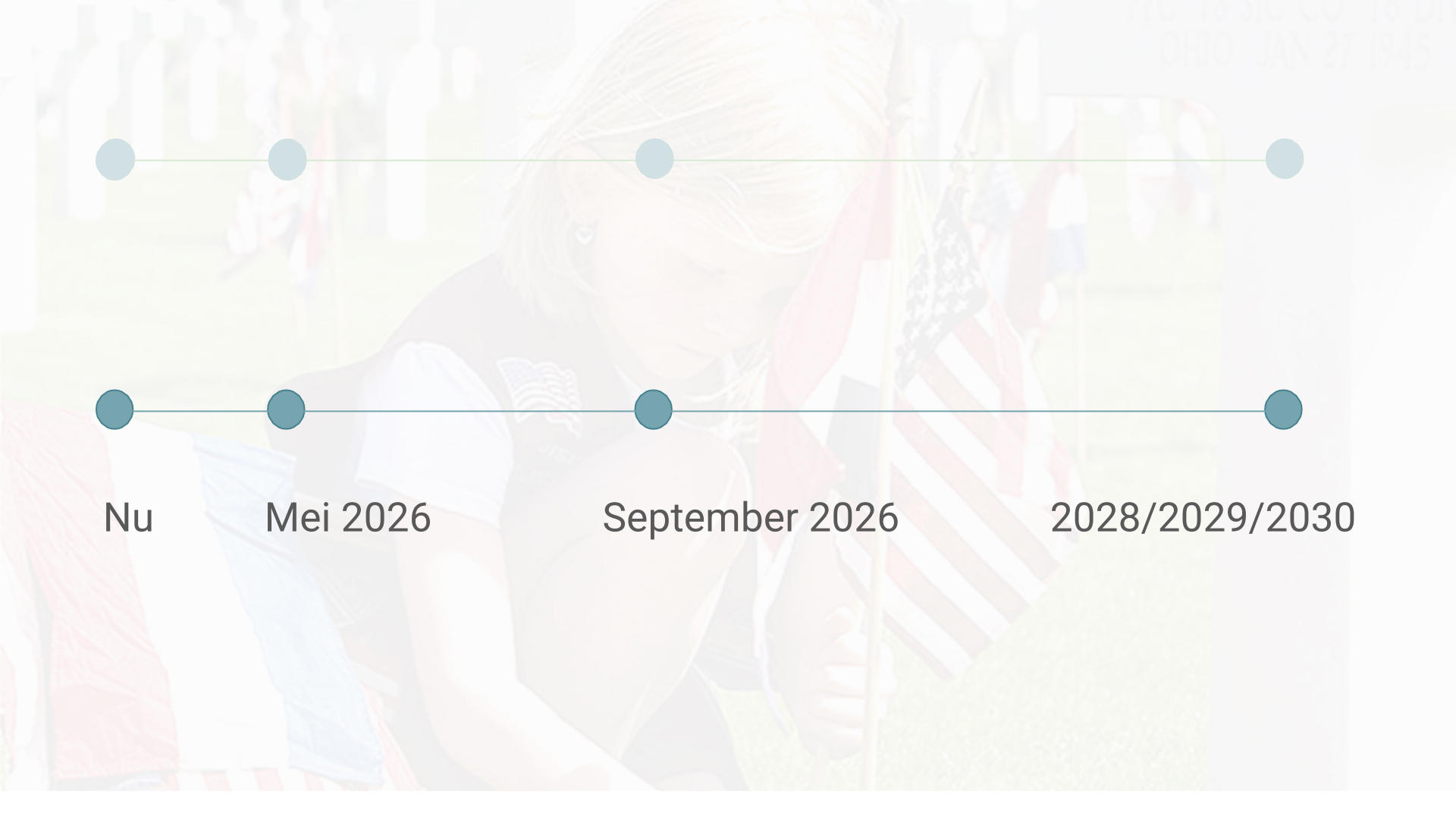
Waar komen we vandaan?

Aanleiding

Graag nemen wij het college mee in de gezamenlijke ontwikkelingslijn richting een Experience Center.

Vervolg

1. Stip op de horizon
2. De essentie van een Experience Center
3. Wat er nu nodig is
4. Waarom dit nodig is
5. Algemene aanpak

Nu

Mei 2026

September 2026

2028/2029/2030

1. Stip op de horizon

De stip op de horizon & het pad ernaartoe

Eijsden-Margraten ontwikkelt zich al jaren maar wil nu een stap maken om tot dé plek in Zuid-Limburg te groeien waar vrijheid tastbaar, beleefbaar en gedeeld wordt.

Niet alleen door haar historisch maar ook maatschappelijk, cultureel en toekomstgericht.

De kern van die ontwikkeling is een multifunctioneel **Experience Center**:

- Geschiedenis en betekenis van vrijheid zichtbaar maken
- Het wordt een omgeving voor nieuwe vormen van participatie, ondernemerschap en creativiteit
- Beleving staat centraal o.a. voor de jeugd
- Die ruimte biedt voor ontmoeting, burgerschap en lokale gemeenschapskracht

Een plek die symbool staat voor wie wij willen zijn als gemeente.

2. De essentie van een Experience Center

Het Experience Center is een plek die verbindt: betekenis, ontmoeting en regionale samenwerking.

Wat we bouwen als gemeente:

1. Vrijheid & Herinnering (inhoud & beleving)
 - immersive installatie i.s.m. externe partners (beleef oorlogsmonumenten en vind jouw persoonlijke verhalen)
 - AR/AI-lagen die het verhaal uitbreiden naar de hele gemeente (The Next Wilson)
 - betrokkenheid van Robert Edsel (Monuments Men Foundation)
1. Gemeenschap plek
 - ruimte voor burgerinitiatieven/opvang voor bestaande burgerinitiatieven (Liberation community)
 - plek voor fanfares, verenigingen, het debat, ondernemers, plek voor ontmoetingen
 - een constante koppeling met jongere generaties
1. Regionale hub
 - verbinding met de Euregio
 - podium voor symposium, rond de tafel, expert meetings
 - een etalage voor de bestuurlijke ambitie van Eijsden-Margraten

Vertaalslag maken naar de verbinding tussen 1 & 2 en integratie daarvan.

3. Wat er nu nodig is

Nu het maatschappelijk debat over vrijheid en afkomst weer oplaait, is dit hét moment om als gemeente mee te bewegen. Samen willen en kunnen we een plek creëren waar bewoners hun eigen verhalen delen met bezoekers. Een krachtige wisselwerking van lokaal erfgoed en internationale betekenis.

1. De stip op de horizon:
ontwikkelpad richting het Experience Center als strategische, maatschappelijke en culturele kern.
2. De proactieve start:
Ontwikkeling naar mei 2026 waarin we een eerste teaser-versie presenteren, om een tijdelijke, krachtige maar indrukwekkende indruk achter te laten.
 - de eerste contouren van het Experience Center voelbaar zijn
 - het thema Vrijheid Verankerd publiekelijk wordt neergezet (in onze eigen stem)
 - internationale partners (VS, andere gemeenten) betrokken kunnen wordenPop-up Experience september 2026
3. Het proces:
 - wij blijven flexibel en voortdurend afstemmen
 - het plan groeit in fasen, die wij blijven terugkoppelen

4. Waarom is dit nu nodig

Zoals zichtbaar is in de landelijke discussie rond de Black Liberators, onderstreept de noodzaak om juist nú lokaal ruimte te bieden aan een breed gedragen verhaal.

Eijsden-Margraten staat op een uniek kruispunt

- 80-jarige herdenking van bevrijding
- behoefte aan gedeelde identiteit in kernen
- het versterken van het sociaal weefsel
- internationale partnerschappen

Daarnaast missen we op dit moment:

- een centrale plek voor ontmoeting
- ruimte voor burgerinitiatieven lokaal maar ook regionaal
- een publieke locatie die het verhaal van E-M draagt (niet enkel in de buitenruimte maar een eigen plek)
- een toekomstgerichte culturele en maatschappelijke drager

5. Algemene aanpak

De planning markeert de noodzakelijke tussenstappen om het Experience Center zorgvuldig en gefaseerd op te bouwen. Het legt de nadruk op betrokkenheid van partners en het zichtbaar maken voor inwoners.

Hoe we het aanpakken

We werken in duidelijke fasen, zodat elke stap overzichtelijk blijft en aansluit op de bestuurlijke agenda. De visie groeit mee met het project, zodat inhoud, partners en middelen zorgvuldig op elkaar worden afgestemd. We plannen beslismomenten in, zodat het college en de raad steeds helder zicht houdt op richting, tempo en haalbaarheid.

Samenwerkingen worden gefaseerd opgebouwd, met duidelijke rollen en verantwoordelijkheden per partner. De projectstructuur blijft transparant en beheersbaar, waarbij uitvoering, inhoud en strategie helder van elkaar gescheiden blijven.

We bouwen aan een structuur die meegroeit met de schaal van het project.